

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
ČETRTEK
7. JULIJ
1994

Letnik XLIX
Štev. 27 (2762)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt

Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

P. b. b.

Spor Zernatto – FPÖ

Med deželnim glavarjem Zernattom in svobodnjaško stranko se je obstoječi spor še poglobil. Vzrok za to je glavarjev namen boljšperškega okrajnega glavarja in deželnozborskega poslanca Arturja Traubniga zaradi neskladnosti obeh funkcij odstaviti. Svobodnjaška stranka, ki že nasprotuje sami izvolitvi Zernatta, se sedaj ponovno čuti potrjeno v svojih ocenah o deželnem glavarju in v zvezi z njegovo potezo v zadevi Traubnig govori o zameri in o lovu na ljudi, ker je okrajni glavar v deželnem zboru na listi FPÖ hudo kritiziral deželnega glavarja.

Pomoč otrokom

Zveza slovenskih žena, Krozek kapelških žena, Frauenrunde Eisenkappel, župniji Železna Kapla in Šentilj ter Živi rožni venec prirejajo v soboto, 10. julija ob 18. uri v kapelški farni cerkvi in v nedeljo, 10. julija ob 10. uri v šentiljski farni cerkvi dobrodelen koncert sakralnih pesmi v podboro begunjskim otrokom na Gorenjskem. Berite reportažo na 3. strani.

Sami, bolni, daleč od domovine

Tristrankarski pakt tudi na Gradiščanskem

Govornica za manjšine pri Zelenih v parlamentu Terezija Stoisić je ostro obsodila potrditev osnutka zakona za dvojezično šolstvo na Gradiščanskem, po katerem bo potrebno učence posebej prijavljati k dvojezičnemu pouku. Taka ureditev oz. zakon pomeni v končni konsekvenci celo konec splošnega dvojezičnega pouka.

Stoisićeva še posebej kritizira ravnanje gradiščanske ÖVP, ker je pristala na osnutek, ki sta ga izdelali SPÖ in FPÖ, in tako šele omogočila potrebno večino proti glasovom Zelenih. Vsi predlogi Zelenih za izboljšanje šolstva so bili odklonjeni, odbor je pristal le na to, da bodo z dvojezičnimi šolskimi poskusi na višjih šolah lahko nadaljevali.

„Razočarani smo še posebej zato, ker so ignorirali vse pozive hrvaških organizacij in tudi Hrvaškega kulturnega društva kot največje organizacije Hrvatov,“ pravi Stoisićeva. „Medtem ko se ÖVP na Gradiščanskem skuša kazati manjšini naklonjeno, pa za kulisami paktira z asimilacijskimi krogi SPÖ in FPÖ. Niti eden od politikov ÖVP ni dvignil glasu za interese gradiščanskih Hrvatov.“

Ženevski program razdelitve še ne bo končal vojne v BiH

V torek sprejeti program razdelitve Bosne in Hercegovine, ki so ga podpisali zunanji ministri t. im. kontaktne skupine držav (ZDA, Rusije, Anglije, Francije in Nemčije), je v interpretacijah preveč nedodelan in nedorečen, da bi lahko pomenil solidno osnovo za pomiritev med sprtima stranema.

Program resda predvideva pravičnejšo razdelitev ozemlja med bošnjaško-hrvaško federacijo in bosanskimi Srbi v razmerju 51 proti 49 odstotkov, vendar se je takoj zataknilo pri interpretaciji predvidenih

sankcij za neubogljivce. Medtem ko ameriška stran predvideva hitro ukrepanje in kaznovanje nepokorščine kršilcev – to potrebuje predvsem Clinton za svojo reputacijo v senatu –, pa je ruski zunanji minister Kozirev včeraj že izjavil, da Moskva nasprotuje vojaškim posegom letalstva NATA, ker bi to lahko pripeljalo do vojne širokih razsežnosti ali celo do tretje svetovne vojne. Položaj in razmerje sil na Balkanu sta po ruskem mnenju močno podobna stanju pred prvo svetovno vojno.

Ruski vpliv na zahodno vojaško zvezo NATO se je namreč po nedavnem podpisu partnerstva za mir krepko povečal in težko je pričakovati, da bi zahodne sile tvegale takojšnjo ohladitev z Rusi.

Kontaktna skupina je program razdelitve vojskujočima stranema predstavila v sredo. O neposrednih reakcijah še ne moremo poročati, v predhodnih izjavah pa je vodja bosanskih Srbov Karadžić že izjavil, da je to žalitev za Srbe, da pa so se o razdelitvi pripravljali pogovarjati po ukinitvi em-

barga proti matični Srbiji. Bolj zmeren je bil muslimanski voditelj Izetbegović. Zanj je program razdelitve izhodišče za pogovore.

Kontaktna skupina bo sprtima stranema dala rok 14 dni za odločitev oz. pristanek na odločitev velikih, o načrtu pa bo prihodnji teden razpravljala tudi vrh sedmerice najbolj industrijsko razvitih držav v Neaplju.

Za Bosno je še vedno pričakovati, da si Bosanci, eni in drugi, sami odločijo bodočnost. Z vojno, kakopak! J.R.

- str. 2 – Možni modeli zastopstva
- str. 3 – Življenje za nevidnimi rešetkami
- str. 4 – Hitlerjeva moralna instanca
- str. 5 – 20 let MePZ Podjuna

Preberite

slovensko prosvetno društvo »bilka«
3. rock open-air

**the gang
melpot**

sobota
samstag
9. 7.
1994
20.30

bilcovs
ludmannsdorf
travniki pred solo
schulwiese

ob vsakem vremenu
bei jeder witterung
vstopnina
eintritt 100,-
predprodaja
vorverkauf 80,-

Mali svet ob Vrbskem jezeru, Minimundus, je spet za nekaj atrakcij, to je miniaturnih izdaj svetovno znanih poslopij bogatejši. Ob navzočnosti vidnih predstavnikov mesta Celovec, dežele Koroške, družbe „Rešite otroka“ in diplomatskih predstavnikov držav, iz katerih so objekti, so bili odkriti filadelfijska Independence Hall (ZDA), ki jo je naredila beljaška tehnična šola, alkmaarska sirovska borza, singapurski Raffles-Hotel, armenska katedrala iz Ečmiadzina, ki jo je izdelal Matej Jerina, sin znane slikarja Mirka Jerine na Trebinji, japonski bido-in-tempelj ter postaja vlečnice na Schafberg pri St. Gilgen.

Slika: Eggenberger

Zveza koroških partizanov, PO Pliberk in SPD „Edinost“ v Pliberku vabita

ob 50. obletnici padle Domnove čete na

XV. pohod na Komelj in spominsko svečanost

v nedeljo, 17. julija 1994

Zbirno mesto je ob 9. uri pri Apovniku v Borovju št. 32 (Woroujach bei Bleiburg) ob cesti, ki iz Pliberka vodi proti državni meji Holmec. Krajša pešpot je gostilna Pistotnik na Komeljnu (ob 11. uri). Ob 13. uri bo pri spomeniku svečanost, nato družabno srečanje pri Štibarju. Pohod bo ob vsakem vremenu, za jedačo in pijačo je poskrbljeno.

Vprašanje zastopstva slovenske narodne skupnosti v deželni zboru je centralna zahteva NSKS in EL. Osnova za tako zahtevo je, da EL iz lastnih moči ne more doseči osnovnega mandata, kar se je izkazalo ob zadnjih deželnozborskih volitvah, ko je zbrala 3324 volilnih glasov. Očitno je, da večina narodne skupnosti ob deželnozborskih volitvah podpira večinske stranke. Na njho-

KOMENTAR

dr. Marjana Sturma

Možne oblike zastopstva

vih listah so izvoljeni poslanci, ki znajo jezike avstrijskih manjšin in se nekateri k njim tudi priznavajo Avstrijski Zeleni npr. imajo v avstrijskem parlamentu dve poslanki (Stoisic in Grandić), ki se priznavata za gradiščanski Hrvatci, na listi socialdemokratov je v avstrijskem parlamentu Ernst Piller, ki se prav tako priznava k svoji narodni skupnosti. Na deželni ravni stoji na listi SPÖ oz. ÖVP izvoljena poslanka mag. Trunk in poslanec mag. Grilc. Prva priznava, da je slovenskega porekla in se uči slovenskega jezika. Drugi, mag. Grilc, poslanec ÖVP in nečak predsednika NSKS, ki očitno izhaja iz slovenske družine in tudi zelo dobro obvlada slovensčino, o sebi pravi, da je dvojezični Korošec. Prizadevanje omenjenih poslancev in poslank za sožitje je različno, pač odvisno od političnih in drugih prioritet. Ko je bil Smolle v avstrijskem parlamentu, je tudi po svojih političnih prioritetah glasoval za šolski model, čeprav je bilo jasno, da je bil tedaj velik del koroških Slovencev proti temu zakonu.

Modelov za zastopstvo koroških Slovencev v deželni zboru je več, med drugim je tudi tisti, da dobi mandat EL Tej rešitvi ZSO ne nasprotuje. Na drugi strani pa ZSO upošteva tudi vse tiste koroške Slovence in dvojezične Korošce, ki svoje življenske in tudi narodnostne interese uveljavljajo preko civilne družbe in integracijskega modela.

Možne so tele rešitve:

1. Deželni zbor omogoči zastopnikoma ZSO in NSKS sedež v deželni odboru za ustavna in manjšinska vprašanja. V tem odboru lahko zastopnika ZSO in NSKS sprožata vsa vprašanja sožitja v deželi. Poleg tega deželni zbor in deželna vlada dasta sosvetu za slovensko narodno skupnost večji pomen v deželi.

2. Avstrijska politika uveljavi model manjšinske zaščite, kakršno izvaja Slovenija. Na osnovi volilnega seznama, v katerega se vpišejo vsi

tisti pripadniki narodne skupnosti, ki to želijo, dobijo vpisani dvojno volilno pravico, z eno izvolijo svojega predstavnika (brez klavzule za osnovni mandat), z drugo pa lahko podprejo svojo stranko.

Sosvet za slovensko narodno skupnost bo moral jeseni o tem vprašanju razpravljati in sklepati. Kot rečeno, ZSO se ne bo upirala modelu, ki bi EL omogočil zastopstvo v deželni zboru. Vztrajala pa bo na tem, da tisti, ki svoje življenske in narodnostne interese uveljavljajo preko integracijskega modela, zaradi tega ne bodo diskriminirani. Kajti osnovni interni problem slovenske politike na Koroškem v zadnjih 70 in več letih je bil prav v tem, da smo drugače misleči ljudi zelo hitro izobčevali iz narodne skupnosti. Kdor je npr. v prvi republiki iz socialnih razlogov podpiral socialdemokrate, za slovensko narodno skupnost ni bil sprejemljiv, ker je tedanje politično vodstvo narodno vprašanje vezalo izključno in pogojevalno na katolištvo in njegove vrednote. Danes smo soočeni z nekakšno modernizirano obliko iste politike. Vsi tisti, ki ne podpirajo EL, niso pravi Slovenci. Ta logika gre celo tako daleč, da mi je nek predstavnik EL na podijski diskusiji v Globasnici dejal, da nisem pravi Slovenec. O sebi lahko trdim, da kar dobro poznam zgodovino Koroške in Slovenije, slovensko literaturo in ne vem kaj še vse, vsekakor bolje kot marsikateri predstavnik EL. In kljub temu je s takim sovražstvom nastopil proti meni, da sem kar osupnil. Vprašal sem se, na kateri strani bi ta človek bil, če bi živel nekje v bivši Jugoslaviji. Vprašal sem se tudi, kako je to mogoče, da nekateri iz političnih razlogov širijo tako sovražstvo med koroške Slovence?

Od večine zahtevati toleranco je pravilno. Kdor pa je niti sam v svojih vrstah ne izvaja, pa je v svoji zahtevi do večine neverodostojen.

Predlog o poimenovanju ceste preložen, podpora „Palčkom“ in vrtcem odklonjena

Pred minilo občinsko sejo pliberškega občinskega sveta v ponedeljek zvečer je zaradi polemike okrog predloga o poimenovanju ceste po pesnici Milki Hartmanovi vladala kar precejšnja napetost. EL je vložila predlog, da bi cesto, ki pelje iz Libuč proti državni meji, poimenovali po pesnici Milki Hartmanovi. Proti temu predlogu so določeni protislovenski krogi zbrali trinideset podpisov, v pristojnem pododboru pa je predvsem ljudska stranka najavila svoj bojkot proti morebitnemu poimenovanju. Na ponedeljkovi občinski seji so se pliberški občinski očetje po svoje salomonsko izognili od-

ločitvi in so predlog EL vrnil v pristojni pododbor. EL bo sedaj zahtevala posebno sejo pododboru za poimenovanje ceste. Marsikaj kaže, da bojo v tej zadevi le našli sporazum. Namesto predlagane ceste naj bi sedanjo šolsko ulico poimenovali po Milki Hartmanovi in kot smo zvedeli, naj bi se s to inačičo strinjal tudi župan Grilc. Mestni svetnik Fric Kumer (EL) je na sobotnem koncertu „Podjune“ pozival k strpnosti in kulturnemu vedenju v tej zadevi in podprl kompromis.

Zataknilo pa se je v ponedeljek v zadevi podpore dvojezični otroški skupini „Palčki“,

dvojezičnemu otroškemu vrtcu in humški skupnosti. Ker so predlogi za podpore bili večinsko zavrnjeni, EL ni glasovala za odobritev proračuna. „Palčki“ trenutno dobijo 60.000 šilingov podpore, kar je glede na delo in število otrok daleč premalo. Zato je EL zahtevala dodatnih 70.000 šilingov, kar pa je bilo odklonjeno. Dvojezičnemu otroškemu vrtcu so občinski očetje večinsko odbili prošnjo za uro za orodje in humška skupnost bo svojo hišo v bivši gramoznici pri Vidri vasi morala graditi brez občinske podpore. V vseh treh primerih so se večinske stranke izgovarjale na prazno občinsko blagajno.

Istega dne, ko sta Milki za njeno 92. letnico čestitala podpredsednica SPZ, dr. Helena Verdel in vnuk mag. Božo Hartman, jo je obiskal tudi pliberški župan mag. Rajmund Grilc in ji v imenu občine zaželel vse najboljše ter se ji zahvalil za njeno pomembno prosvetno in pesniško delo.

Politični spor ob obisku Li Penga v Avstriji

Ponesrečen protokol je spremljal obisk kitajskega ministrskega predsednika Li Penga v Avstriji. Čeprav se je mudil na povabilo avstrijske vlade, poglabili pa naj bi zlasti gospodarske odnose med Avstrijo in največjim svetovnim tržiščem, Kitajsko, je moral spoznati, da že začeti volilni boj v Avstriji ne pozna diplomatskih in strankarskopolitičnih meja.

Diplomatska avstrijska politika običajno velja za vse stranke; kljub temu je Busek v bojkotu kitajskega gosta odkril možnost, da se profilira kot varuh človekovih pravic, podprla pa ga nista njegova strankarska prijatelja Mock in Schüssel, ki sta se udeleževala vseh protokolarnih in diplomatskih obveznosti ob državniškem obisku. Buskovo zadržanje ob Li Pengovem obisku v Avstriji je kljub temu učinkovalo: korajžo sta izgubila tako dunajski župan Zilk, ki je prepeljal Li Pengov podpis v tako imenovani „zlato knjigi“ mesta Dunaj, kakor tudi predsednik parlamenta Heinz Fischer, ki je v zadnjem trenutku odpovedal sprejem kitajskega gosta v avstrijskem parlamentu. Vsem navrh

pa je še salzburški deželni glavar Katschthaler pozabil na vsakršno diplomatsko etiko in je kitajskega gosta provociral prav na njemu namenjenem sprejemu.

Li Peng nedvomno velja za odgovornega za vojaški poseg proti demonstrantom na pekinškem Trgu nebeškega miru pred tremi leti, a vendar o tem ne more soditi avstrijska politična volja, in predsednik Fischer je pravilno dejal, da destabilizacija Kitajske – po zgledu Sovjetske zveze – verjetno ne bi bila v korist svetovnemu miru.

Policijska prepoved vsakršnih demonstracij proti Li Pengu je nedvomno neumna in zlasti nevarna: saj lahko služi za zgled za nadaljnjo utesnitev in omejevanje državljanskih pravic, h katerim šteje seveda tudi pravica do demonstracij.

Avstrijska živčnost in protokol sta odpovedala, obisk kitajskega ministrskega predsednika pa bo ostal mejnik v povojni avstrijski republiki, saj je mednarodno in meddržavno gospodarsko sodelovanje nedvomno neprecenljiv uspeh daljnogledne politične in gospodarske diplomacije. F.Z.

30 let Kluba prijateljev lova

Na rednem občnem zboru preteklo nedeljo je Klub prijateljev lova praznoval svojo 30-letnico ustanovitve. To je iniciiral Karel Prušnik-Gašper. Namen nadstrankarskega društva je zbirati „slovensko zeleno bratovščino“ na Koroškem. Kot je povedal predsednik kluba Mirko Kumerčrčej je klub v preteklih tridesetih letih opravil pomembno nalogo. Razvijal je sodelovanje med koroškimi lovci iz vrst manjšine in večine, hkrati pa je tudi uspešno vzpostavljalo sodelovanje preko meje. Številna srečanja lovcev iz alpejadranskega prostora potrjujejo, da je Klub prijateljev lova razvijal idejo o nadregionalnem sodelovanju že v času, ko marsikdo za pojem Alpe-Jadran še vedel ni. Občnega zbora so se udeležili številni častni gosti, med drugim tudi predsednik Lovske zveze Slovenije Avberšek, okrajna koroška lovška mojstra Knafel (Velikovec) in Schnabl (Beljak-dežela), predstavnik deželne vlade, predstavniki pobratenih in prijateljskih lovskih družin iz Slovenije in Furlanije-Juljske-krajin ter predsednik ZSO in sosveta za slovensko narodno skupnost dr. Marjan Sturm.

Življenje za nevidnimi rešetkami

Danes teden v Škofji Loki. S kolegom Francem in najino spremljevalko Bredo smo pustili avto nekoliko od glavnih vrat kasarne. Kasarne z veliko začetnico, kot je v svojem doživljajskem spisu napisala njena stanovalka Meškinova. Nekoč ponosna kasarna Jožeta Gregoričiča, v kateri so se urili mladi vojaki vseh jugoslovanskih narodnosti za obrambo bratstva in enotnosti, je danes tesno, utegnjujoče, omejujoče bivališče beguncev iz Bosne in Hercegovine. Slovenija jih je morala sprejeti pod streho. Največ jih je vtaknila v izpraznjene kasarne. Kot v posmeh tako lepi nekdanji viziji. Vhodna vrata so odprta, na oknih ni videti rešetk, namesto njih je perilo, perilo... Ljudje se nekako gnetejo pri vhodu, na cesti pred kasarno jih ni. Tisto ni več njihovo, tam se ne več počutijo doma. Tisto je drug, škofovski, slovenski svet, a za vhodno črto je njihova Bosna. Nekdo, bogvedikdo, je potegnil črto, postavil nevidne rešetke.

Bredo, angažirano aktivistko kranjskega društva za pomoč begunskim otrokom Mostovi, v Zbirnem centru že poznajo. Bolj kot upravni delavci njegovi prebivalci, begunci. Po nekaj formalnostih je prišel v center mlad sodelavec in nam dovolil obisk, pogovore in fotografiranje.

Človek težko razume klimo, ki vlada v centru. Ljudje so v izolaciji, v getu. Kako to stanje

razbiti? Morda škofovške humanitarne organizacije tega ne znajo ali pa nočejo. Morda v tem primeru niso začutile svojega poslanstva. Naj bo beguncem oproščeno, če jih niso prepoznali, vendar se ne spominjajo, da bi jih obiskala delegacija tamkajšnjega Rdečega križa ali Karitas, vedo pa, da jim pomagajo Italijani, pri šolskih potrebščinah, igračah, hrani, letovanju otrok. Že vedo za

Mostove, za društvo, ki si prizadeva pomagati vsaj šoloobveznim otrokom. Kako je mogoče, da ob tako obilnem kmetijstvu, ki ga ima škofovška občina, begunci ne prejmejo zajtrka, je to res predrago?

Oba sva bila v veliki zadregi. Kako nagovoriti ljudi, kar 500 jih je, ki so v veliki meri izgubili zaupanje v soljudi, kaj jih vprašati, ko v njih ni prešernosti, ko je njihov pogled top in zamegljen, ko jih spreleti lesk samo ob kaki dobri novici iz njihove domovine, te pa so tako redke. Bolj pogoste ali pa že kar vsakdanje pa so tiste, ki temniijo njihova lica, krivijo hrbet, poglabljajo motnost njihovih pogledov.

Pri vhodu sem srečal Esmo, mlado dekle, ki se je pravkar vrnila iz Ljubljane. Tam dela kot gospodinjska pomočnica. Njene oči imajo lesk. Povprašal sem jo, kako jo plačajo, pa mi je odgovorila, da sicer v redu, vendar ji to ne pomeni vsega, bolj je vesela tega, da gre lahko ven iz tega morečega vzdušja, med ljudi, da se počuti kot človek. Integracija, vključevanje, prizadevanje pristojnih institucij in ljudi, da bi živeli vsaj nekoliko normalno, to pogrešajo stanovalci kasarne. „Da nismo kot živina, da se kdo normalno pogovarja z nami, da me upoštevajo kot človeka z vsemi čustvi in težavami,“ mi je potožil pribegli učitelj iz Mostarja.

Samija Čustović, učiteljica in vodja šole v Zbirnem centru, živi s svojim možem in dvema sinovoma v sobi nekakih 15 kvadratov. Pravi, da je privilegirana. Ima celo omaro in mizo, nekaj dni pa na „črno“ celo hladilnik. V tej neznošni vročini je to pravi luksuz. Nisem vtaknil nosu povsod, a prav ona mi je opisala, kako živijo tisti,

ki so v sobah v večjem številu. Vsi na kupu: zakonski pari, otroci, sorodniki.

Samija in njenih šest učiteljev so pravkar zaključili šolsko leto. Jeseni so začeli z 222 otroki, do konca šolskega leta jih je ostalo še 128 v vseh osmih razredih. Od tega jih je razrede izdelalo nekako 85 odstotkov. Šolski program teče po učnem načrtu Bosne in Hercegovine. Problemi so veliki. Otroke je v tej stiski težko motivirati za učenje. Kako bo šlo dalje v prihodnjem letu, Samija ne ve. V prvi razred je vpisala 17 otrok. Osip je velik, mnogi so s starši odšli po širnem svetu, v bogatejše dežele, ostajajo tisti, ki nimajo nikogar, da bi jih rešil tega begunskega prekletstva. „Pošiljajo nas po vsem svetu, nihče pa ni pripravljen reči Stop vojna v Bosni“, pravi Samija. „Nad Bosno so nam odmetavali pakete s 30 let stariimi keksi, celo konzerve za pse. Mar je velesilam za nas.“ – Grenkoba, sama velika grenkoba. Resda smo nekoliko sami krivi, da je Zbirni center tako strog z dovolilnicami za izhod, a kljub temu pogrešamo stik z ljudmi iz okolja.“

Na mojo radovednost, kako finančno izhajajo, mi je Samija dejala, da je v centru vsaj četrtina beguncev, ki že dve leti niso prejeli niti dinarja, niti tolarja, šilinga ali marke. Torej si to bedo lahko predstavljamo! Ona, kot učiteljica, in njeni kolegi za svoje delo dolgo niso prejeli nič, prav nič, potem pa so jim izplačali neki poračun po 4.000 tolarjev mesečno za nazaj, prejela je 50 tisoč, odslej pa bo baje 210 tolarjev na uro. Takoj sem ob tem pomislil, da je bil naš Klestil ob nedavnem obisku v Sloveniji zelo radodaren.

Kako preko 200 otrok in mladine zdrži v taki stiski in bedi, si, če pomislimo na potrebe naših otrok, najbrž lahko predstavljamo. Društvo Mostovi je z zbiralnimi akcijami, dobrodelnimi koncerti in prošnjami za pomoč zbralo nekaj denarja. V teh dneh ga je razdelilo med najbolj potrebne. Morda vsakemu po sto mark. Od tega bodo do prihod-

Ji bomo znali povrniti lesk v očeh?

nje pomoči živela cele familje. To pa je le minimum minimuma tistega, kar pripada vsakemu človeku. Zato si njegovi aktivisti prizadevajo, da bi lahko pomagali z nekoliko večjo žlico. Tudi današnje naše vabilo na dobrodelna koncerta in individualno pomoč sodi v sklop njihovega prizadevanja.

Kaj storiti? Odgovorov je več:

1. Slovenija naj se ne boji integracije bosanskih beguncev, saj jih večina želi čimprej domov;

2. Zaradi večje pomoči beguncem v Sloveniji ne bo nihče lačen in tudi nezaposlenost se ne bo povečala;

3. Ob ugodnih gospodarskih razmerah, deviznih rezervah in drugih kazalcih, s katerih objavljanjem vodilna struktura utrjuje svojo oblast in image, bi večje razumevanje za begunce stalo slovensko državo morda samo pol helikopterja, s katerimi se oborožuje slovenska vojska.

4. Bosna bo nekoč svobodna dežela. V takih ali drugačnih mejah. Zgradimo si tudi Slovenci mostove do src njenih prebivalcev, in to v času, ko imamo največjo priložnost.

Jože Rovšek

Pomagajmo, ne zatiskajmo si oči pred resnico!

V naši neposredni bližini, na Gorenjskem v Sloveniji, živi na tisoče beguncev iz Bosne in Hercegovine. Mnogi, ki so imeli možnosti, so odšli po svetu, k svojcem v bogatejše dežele. Tisti, najbolj prizadeti in revni, ki nimajo nikogar, pa so ostali. Slovenska država jim pomaga, kolikor more, vedeti pa moramo, da je glede na proporcionalno število beguncev zelo obremenjena.

V Kranju so osveščeni aktivisti spomladi ustanovili društvo „Mostovi“ – za pomoč begunskim otrokom, ki si močno prizadeva vsaj otrokom omogočiti kolikor toliko normalno mladost. Gre za njihovo šolanje, za vsaj delno usposabljanje, da ne bi bili ob izgubi domovine in pogosto tudi družine prikrajšani za vse. Društvo pomaga nadarjenim, ukaželnim in socialno najbolj šibkim otrokom iz številnih družin. Marsikateremu je že pomagalo iz krute vsakdnosti in obupa. „Mostovi“ se obračajo na vse nas, pomagajmo jim pomagati, pridružimo se jim v tej konkretni akciji za reševanje otrok!

Poleg zbiralne akcije, ki jo je izvedla Terezija Pörsch iz Holbič, je dobrodelni koncert slovite mezzosopranistke Sabire Hajdarevič ob spremljavi sester Holcar na orglah in flavti naša prva akcija na Koroškem. Z vašim prispevkom ob tem koncertu boste izrazili vašo humanitarno odzivnost. Darujte, naj Vam ne bo žal, Vaš prispevek gre izključno za pomoč otrokom!

Za vse tiste, ki so pripravljeni tudi drugače pomagati:

– Izberite si otroka ali mladostnika, kateremu boste v času begunskega bivanja v Sloveniji pomagali

– Darujte enkratno ali večkratno denarno pomoč na spodnji tekoči račun

– Darujte igrače, šolske potrebščine, oblačila, obutev

Vse podatke prejmete na Zvezi slovenskih žena v Celovcu, pri Milki Kokot, Tarviser Straže 16, tel. 0463/514300-40

Denarne prispevke lahko nakažete na Posojilnica-Bank Celovec, za „Društvo Mostovi“, BLZ: 39103, Konto št.: 3.055.555.

Hvala za vsakršno pomoč!

Nekako je treba preživeti...

Zveza slovenskih žena, Krožek žena iz Železne Kaple, Frauenrunde Eisenkappel in Fara Železna Kapla

vabijo na

dobrodelni koncert sakralnih in klasičnih pesmi

Poje mezzosopranistka Sabira Hajdarevič, na orglah in flavti jo spremljata Marija in Ada Holcar

v soboto, 9. julija 1994, v farni cerkvi v Železni Kapli po dvojezični maši ob 18. uri

Prostovoljni prispevki so namenjeni za pomoč otrokom beguncem iz Bosne in Hercegovine

Ponovitev koncerta Sabire Hajdarevič

bo v nedeljo, 10. julija, ob 10. uri v farni cerkvi v Šentilju

Namen koncerta isti.

KOMENTAR

Tistega dne, ko je Jack Unterweger napravil samomor, sem srečal kar nekaj ljudi, ki so bili zadovoljni s takim razpletom in k temu še dodali: »Takega zločinca pa pod Hitlerjem ne bi bilo!«

Čeprav sem skoraj enake izjave že večkrat čul v zvezi z drugimi zadevami, sem bil tokrat posebno občutljiv za to zgodovinsko opozorilo. Zato ga tudi nisem mogel enostavno preslišati, mar-

dr. Vladimir Wakounig
primerni« strogoti do zlo-

HITLER – MORALNA INSTANCA?

več sem se z nekaterimi spustil v dokaj neprijeten dialog. Ni mi šlo za to, ali so porotniki in sodnik odločili prav ali ne, tudi ne za to, da bi razpravljali o tem, pod kakim medijskim in javnim pritiskom je potekal večtedenski proces.

Tudi zdaj ne nameravam razpravljati o pravilnosti sodbe. Kar me odbija in zapostavlja, je pozivanje Hitlerja na pomoč, kot nekoga, ki »takih elementov ne bi trpel.« Za »take elemente« menda ni bilo prostora, kaj šele upanja in pravice do življenja. Pod Hitlerjem so »taki« vedeli, kaj jih čaka. In zato jih menda tudi ni bilo. Njegov režim je s »takimi« pravočasno pospravil, zato tudi niso imeli priložnosti, da bi ogrožali in morili ljudi. Takrat si menda lahko sam, tudi ponoči, zapustil hišo, ne da bi se moral bati za svoje življenje. Nihče ni drugemu streigel po življenju, ker je bilo vsakomur jasno, kakšna bi bila zaslužena kazen.

Pogosto, ko se zgodijo uboji, ropi, seksualni in drugačni zločini, se ljudje v svojem ogorčenju sklicujejo na urejene razmere v času Hitlerja. V svoji razdraženosti niso dovzetni za umirjeno razmišljanje o Hitlerjevem zločinskem režimu. V odporu, ki ga v tistem trenutku občutijo do konkretnega zločina, se opirajo na Hitlerja, ki je zanje simbol trdote, reda, morale, nepopustljivosti, discipline in jasnih načel. Morda je celo simbol pravičnosti?

V nasprotju z nacističnim režimom jim je sedanja družba, v kateri živijo in ki se prizadeva za demokratična načela in človeške razmere, pomehkušana. Demokratični družbi, ki jo imajo za popustljivo in razvajeno, očitajo, da spodbuja zločine, ker se odreka smrtni kazni ter »zdravi« in

čincev.

Sklicevanje na Hitlerja kot na človeka, ki je razlikoval med pravico in krivico, ki naj bi vladal s pravičnostjo, je zaskrbljujoče in samo potrjuje, da smo nacistični zločinski režim položili v predalček zgodovinskih dogodivščin. Izjave »Takega zločinca pod Hitlerjem ne bi bilo« razkrivajo, da se iz Auschwitza, kot simbola in kraja najstrašnejšega industrijsko izpeljanega masovnega uničevanja nedolžnih ljudi, nismo naučili nič.

Take izjave tudi razkrivajo, da povojna družba ni razčistila s Hitlerjem in njegovo strahovlado, ki v nobeni fazi svojega delovanja nista poznala človeškega dostojanstva. Nacistični režim ni razlikoval med pravico in krivico, ker je od vsega začetka slonel na zločinu. Od začetka je bil uničevalen in v svoji razsežnosti je poznal samo uboj in nasilje.

Kdor se ob današnjih zločinah sklicuje na Hitlerja in njegovo strahovlado, se mora zavedati, da si želi »moralno instanco«, ki je razveljavila vse dotlej veljavne moralne vrednote. Sklicevanje na Hitlerja je v zadnji konsekvenci uveljavljanje krivice in zločina, je poskus rehabilitiranja nacističnega režima.

Kdor si za urejanje današnjih razmer želi Hitlerja in njegov režim, družbe nikakor ne bo počlovečil, ampak ji bo približal krivico, izgon in uničevanje.

Smo res tako daleč, da si nekateri nekaj let pred novim tisočletjem in petdeset let po najbolj uničevalnem in nečloveškem sistemu spet želijo razmere, ki so poznale samo krivico, nasilje in umor? Je mogoče, da nekateri res mislijo, da je bilo pod Hitlerjem pravosodje bolj pošteno kot je danes?

22. mednarodni filmski festival v Ebenseeju
Filma KDZ med najboljšimi produkcijami

Filmska skupina Koroške dijaške zveze pod mentorstvom Miha Dolinška se lahko veseli velikega in mednarodno pomembnega uspeha. Na 22. mednarodnem filmskem festivalu najboljših nekomercialnih kratkih in video-filmov ob koncu preteklega tedna v Ebenseeju na Zgornjem Avstrijskem sta dve filmski produkciji KDZ, »Karavanke« in »Govorice – Das Gerücht«, bili v njihnih kategorijah ocenjeni najvišje in sta s tem dosegli prvi mesti.

Prizor iz nagrajenega filma »Govorice«

Za sodelovanje na ebensejskem filmskem festivalu se je potegovalo nad 300 filmov iz enaintridesetih držav, skoraj polovico od njih je žirija v prvem kolu izločila. In med 180 preostalimi filmi sta oba filma KDZ zasedla vrhunski mesti. Torej uspeh na vsej črti, za kar iskreno čestitamo!

Ob tem pa so nastopili problemi, ki bi lahko imeli neljube posledice, kajti film »Karavanke« kot edini ni bil sinhroniziran v angleščino, ampak je sodeloval v slovenskem izvorni-

ku, kar bi sicer bila hiba. Vendar je mednarodno žirijo prepričal prav z močno izpovedjo slik ter z vsebinsko, tehnično in tonsko zgradbo, da mu je prisodila Inovacijsko nagrado zveznega ministrstva za pouk in umetnost v višini deset tisoč šilingov. Denar bo mladim filmarjem še kako prav prišel, saj so oba uspešna filma realizirali s kar se da skromnimi sredstvi. Stala sta le okoli 150.000 šilingov – in bila uspešna. V Ebenseeju pa so sodelovali filmi, katerih produkcijski stroš-

ki so znašali milijon šilingov – vidnega uspeha pa kljub temu niso imeli.

Film »Govorice – Das Gerücht« (Štefan Hafner in Miha Dolinšek) je žirija skupaj s filmi iz ZDA, Kanade, Švedske, Francije, Argentine in Finske ocenila za tako dobrega, da mu pristaja najvišja nagrada: Zlati ebensejski medved.

Miha Dolinšek je v pogovoru za Slovenski vestnik upravičeno dejal, da je bil Ebensee za slovenski koroški film velik uspeh. Posebej je opozoril na dejstvo, da sta se oba filma uvlejavila proti najteži mednarodni konkurenci, saj so vse ostale prve nagrade prišle iz filmskih šol. Zato lahko mirne duše rečemo, da je v Ebenseeju uspel prodor v sam evropskih vrh, kar je posredno ugotovila tudi žirija, ki je izrecno pohvalila in poudarila strokovni in umetniški razvoj in stopnjevanje kadezejskih filmarjev od prvega sodelovanja (s »Tevžejem«) na tem filmskem festivalu do danes.

Filmska skupina KDZ bo po vsej verjetnosti avgusta sodelovala na praškem filmskem festivalu, film »Karavanke« pa bo opremila z angleškimi podnaslovi.

Sploh so slovenski filmi bili uspešnica festivala, kajti nagrado za najboljši eksperimentalni film festivala je dobil slovenski film »Do you haer the sound of silence« Mirka Simiča.

Franc Wakounig

Veselici dvojezičnih vrtcev

Na orientacijskem »sprehodu«

ŠKOFIČE. Letošnja zaključna prireditev v dvojezičnem vrtcu je bila prava veselica. Otroci so se veselili že ob pripravah na veliki kres. S »harami«, ki jih skoraj ne poznajo več, so se z vzgojiteljicami Simono in Tanjo odpravili v gozd po veje in suh drobir za ogenj.

Veselico, ki se je pričela ob večerni uri, so popestrili z orientacijskim sprehodom, na katerega so se odpravili skupaj s starši. Na določenih mestih so jih čakala različna presenečenja.

Veliko zanimanje staršev za vzgojo in delo z njihovimi otroki vedno znova potrjuje, da postaja dvojezičnost v škofiški občini za večino staršev in občanov zanimiva in privlačna.

CELOVEC. Starši in prijatelji Dvojezičnega vrtca SŠD v Celovcu so bili pretekli petek prijetno presenečeni, ko so se udeležili zaključne prireditve, ki je bila pripravljena kot poletna veselica.

Vodilo prireditve so bile tokrat čarovnice. Voditeljici vrtca Terezija in Mili sta z veliko ljubeznijo in polno mero potrpljenja skupaj z otroki in s pomočjo nekaterih staršev pripravili čarovniške obleke in metle. V pogovorih z otroci sta jim že med letom razlagali, da so čarovnice lahko tudi dobre

in prijazne. Pristrčne čarovnice in čarovnike ni motila vročina. Za uvod so zapeli pesem Lenčke Kupper »Čarovnica«, ki jo je napisala za ta praznik.

Presenečenje je bil nastop čarovnika Grege Sulejmanoviča iz Preddvora, ki je očaral vse otroke in odrasle.

Kaj bi bila poletna veselica brez okrepčila? Tudi temu je bilo v polni meri zadoščeno. Pripravili so izvrsten bife pa tudi čevapčičev in osvežilnih pijač ni manjkalo.

Skrbno pripravljen bazar je pokazal rezultat dela in truda z otroki skozi minulo leto.

Dvojezičen vrtec je za to priložnost izdal brošurico »To smo mi... Das sind wir...«, v kateri je predstavil svoje uspehe, svoje delo, prijetne trenutke in doživetja. »Smisel dela namreč ne vidimo samo v tem, da bi otroke vzgajali in jim dajali osnove samostojnega dela in medsebojnega razumevanja, temveč naj bi bili otroci našega časa nam odraslim tudi vzgled za preprosto, miroljubno in srečno življenje,« je zapisano v uvodu brošurice in s to mislijo se globoko strinjamo ter si želimo še več tako uspešnih prireditev.

100 let
Mohorjeve hiše

Včeraj je celovška Mohorjeva družba slavila 100-letnico svojega sedeža na Viktringer Ringu 26. Najprej je bila dopoldan zaključna šolarska masa s škofom dr. Egonom Kappellarijem, zatem pa otroški spored, Polde Bibič pa je bral in predvajal zgodbo o »Martinu Krpanu«. Dejanska proslava častitljive obletnice je bila ob pol dvanajstih v prostorih Mohorjeve hiše s podelitvijo Slomškovihih nagrad. Zvečer ob pol osmih pa je bila na vrtu hiše glasbena »fešta« z dunajsko Tschuschenkapelle. Slovesnost stoletnice Mohorjeve hiše je bila prav tedaj, ko je Slovenski vestnik šel v tisk. Zato bomo o tem dogodku več poročali prihodnjic.

Poslovilni koncert z Marijanom Berložnikom

V Dobrli vasi so leta 1976 na pobudo Tineta Wastla ustanovili mešani pevski zbor, katerega vodstvo je tedaj prevzel dirigent Albin Kranjc. Zbor je rasel in kvaliteta petja se je dvignila.

Ko je gospod Kranjc odložil taktirko, je leta 1982 zbor prevzel Marijan Berložnik. Požrtvovalno je prihajal preko državne meje z one strani Koroške na vaje in zdaj, ko se je zaradi službenih obveznosti poslovil od zbora, so se mu društveniki zahvalili „za prijateljstvo in potrpežljivost“ in mu predali spominska darila. Drug za drugim sta zapela mladinski zbor s Prevalj, ki ga bo

gospod Berložnik še naprej vodil, in pa MePZ „Trta“.

190 nastopov ima zbor za seboj pod njegovim vodstvom, nastopil je skupaj z Avseniki, Slaki, gostoval po Sloveniji, Češki in Poljski. Predsednik društva mag. Štefan Kramer pa je ob koncu predstavil tudi novega zborovodjo Maria Podrečnika in pozval pevce, da mu olajšajo pevovodsko nasledstvo. Tajnik Slovenske prosvetne zveze dr. Janko Malle in tajnik Krščanske kulturne zveze Nužej Tolmajer sta se prav tako zahvalila Berložniku in mu predala skromni darila.

S.W.

Marijan Berložnik se je poslovil od Dobrolčanov

Imeniten program dvojezične ljudske šole v Celovcu

Kakor povsod, so tudi učenci Javne dvojezične ljudske šole v Celovcu zaključili šolsko leto s prireditvijo, ki so jo pripravili s svojimi učitelji in učiteljicami. V Mladinskem domu so pokazali, kaj so se naučili na vajah (nekateri so vzdihovali, koliko da jih je bilo). A splačalo se je. To, kar so pokazali, je bilo ne samo dobro, pač pa zelo dobro.

Nekaj učencev je prebralo svoje spise, ki pričajo, da je med otroki kar precej literarnih talentov. Zborček je zapel, potem pa so se otroci prikupili še s folklornim plesom. Četrtri razred, ki zdaj zapušačo šolo, pa je pod vodstvom razrednega učitelja scensko predstavil pripovedko Ludwiga Hirscha, ki simbolizira razumevanje med narodi. (Čeprav nekoliko preveč klišejev – maska zago-

tovo ni bila na mestu – a denimo, da je bil za tem dober namen.)

Ravnateljica Brigitte Hambrusch se je poslovila od četrtošolčkov in jim zaželela veliko

Pevski zborček Javne dvojezične ljudske šole v Celovcu

Odmeven koncert na pliberškem gradu Ob 20-letnici MePZ „Podjuna“

Pred dvajsetimi leti so v Pliberku zapolnili vrzel, ki se z današnjega vidika zdi kot kulturni anahronizem: ustanovili so slovenski mešani pevski zbor „Podjuna“ in tako v srcu spodnje Podjune dopolnili domačo glasbeno-kulturno prisotnost in ponudbo. Jasno, da smo se vsi veselili tega podviga in dosežka. Prvi dirigent je bil Mlinčan Oto Wutte.

V soboto, 2. julija zvečer je MePZ „Podjuna“, ki ga že vrsto let in sila uspešno vodi Tone Ivartnik, na pliberškem gradu praznoval svoj dvajseti rojstni dan. Veliko prvih pevcev je sedelo med poslušalci, nekateri so bili še med nastopajočimi, nekaj, na primer Milka in Poldej Cvef, pa jih je že med rajnimi.

Koncert je bil odraz priljubljenosti in spoštovanja, ki ju zbor uživa v javnosti. poleg lastnikov gradu, družine Thurn Valssasina, so se koncerta udeležili pliberški župan Rajmund Grilc, mestni župnik Ivan Olip, mestni svetniki in občinski odborniki s Fricem Kumrom na čelu, podpredsednik Slovenske prosvetne zveze Hanzi Weiss in predsednik Krščanske kulturne zveze Janko Zerzer, delegacija pobratenelega društva iz Podčetrčka v

Sloveniji in zastopniki sosednjih prosvetnih društev. Seveda je predsedniku „Podjune“ Fricu Kertu veselje kar sijalo z obraza.

„Podjuna“ se je takoj uveljavila kot prvovrsten zbor in je v teku let ta glas še okrepila. Svojo zborovsko in pevsko kakovost je dobila potrjeno lani na zborovodskem tekmovanju v Trgu (letos so sodelovali Selani), kjer je dosegla izvrstno mesto. Pevski repertoar zbora sega od klasike preko narodnih in sodobnih slovenskih glasbenih stvaritev do pesmi drugih narodov. V zboru pa se ne brigajo le za vaje in nastope, ampak veliko skrbi in pozornosti posvečajo pevskeemu oz. glasbenemu podmladku. Sad te skrbi je mladinski zbor „Mlada Podjuna“, ki ga zelo živahno vodi Vera Sadjak. Plodno je tudi sodelovanje s področno

uspehov v nadaljnjem šolanju, svoje pozdrave in dobre želje pa je prinesel tudi inšpektor za dvojezično šolstvo Franc Wiegeler, ki se odpravlja v zaslužni pokoj.

Po prireditvi pa so lahko učenci, starši in učitelji še poklepetali na vrtu Mladinskega doma ob jedaci in pijači. S.W.

glasbeno šolo: sobotni spored so zatorej oblikovali MePZ „Podjuna“, kvartet flavtistik glasbene šole in „Mlada Podjuna“.

V pozdrav je spregovorilo več oseb, ki so jubilanu zaželele vse najboljše in uspešno delovanje. Pliberški župan Grilc je poudaril pomen negovanja lastne identitete in da „Podjuna to in nalogo povezovanja zelo plemenito opravlja, mestni svetnik Fric Kumer je zaželel, da bi bil v Pliberku duh kulturnosti tako močan, da poimenovanje ceste po Milki Hartmanovi ne bi bil več kamen spotike, ampak skupen izraz spoštovanja in priznanja njenemu delu, Hanzi Weiss je obljubil Pliberčanom podporo SPZ pri gradnji kulturnega doma, čestitkam pa so se pridružili še predsednik KKZ Janko Zerzer, Joško Hudl v imenu SPD „Edinost“, Lenart Katz za KPD „Drava“ iz Žvabeka in zastopnik podčetrških kulturnikov. Med posameznimi točkami sta povezovala Janja Kert in Branko Kolter.

Franc Wakounig

S pesmijo „O Podjuna“ Milke Hartman je MePZ „Podjuna“ zaključil koncert na pliberškem gradu

Jezik je duša

Janko Messner

Melita ima upanje, da se bo hči naučila ...

Še o pogovorih H. S. v Našem tedniku 20. 5. t. l.: Slovenci imamo lahko marsikaj: hišo, družino, pamet, kaj soli v glavi, vendar je že vprašljivo, če ima kdo dolžnost za skrb, lepše slovensko je, če je dolžan skrbeti za koga ali kaj! Slovenec ima lahko otroka, srečo v nesreči, smolo, delo, zaslužek, službo, kruh, vendar na vasi ne slišimo, da ima *táko pa táko bolezen*, ampak da je *b o l n* za sušico, za pljučnico, da je *b o l n* a za vodenico ali za rakom, na srcu ali na jetrih. Slovenec ima lahko vse sorte vpliv, močan glas, oblast, veljavo, lahko ga ima pod kapo, lahko ima besedo na jeziku, lahko ima kaj za resnico ali za krivico, lahko ima koga za norca (če je sam ošaben, domišljav), lahko ima oko, čut ali nos za kaj, če pa kdo nima časa, lepše slovensko pove, da *n e u t e g n e*. Tega sem se naučil že kot otrok v vasi pri svojih starših in sosedih. Er hat Angst vor dem Tod po slovensko ni: *ima strah pred smrtjo*, ampak *strah ga je smrti* ali pa *boji se smrti*. Lahko pa je kaka mati v strahu za otroka ali pajo je *strah zanj*. Tako je tudi z gornjim upanjem: *Hoffnung haben* v tem primeru še v nemščini ni kaj prida, kaj še v slovenščini! Zakaj se novinarji na Koroškem ne zavedajo osnovne resnice, da je v našem jeziku glagol – naj mi bo dovoljena lepo zveneča latinska izposojenka – dominantna besedna vrsta! Nad glagolom je ni, nad glagolom ne gospoduje, ne vlada nobena druga!

Lepo slovensko torej Melita lahko samo *u p a*, da se bo njen otrok naučil slovenskega jezika.

Dalje piše, da „marsikomu žal manjka samozavest in pod takimi pogoji je težavno itn.“ Manjka človeku lahko *k r u h a*, kdaj pa kdaj *s a p e*, prav tako pa tudi *s a m o z a v e s t i*. „Pod takimi pogoji“ je kajpada prav: v takšnih *r a z m e r a h*, o k o l i š č i n a h i t d. „Kako je možno posredovati otroku slovenščino v kraju *'kot je to'* Št. Vid? – Kako je m o g o č e ... v kraju, k a k r š e n je na primer Š e n t v i d? – Vprašujem se, kdaj se bo tudi NT končno ravnal po veljavnem SP, posebno zdaj, ko imamo uradno veljavna Zdovčeva „Slovenska krajevna imena na avstrijskem Koroškem“ npr. Šentprimož, Šentjakob, Šentrupert, Šentvid... Že Fran Ramovš je te ljudske oblike zapisal z eno besedo, kakor ljudstvo govori, brez posebno skrajšanega Št., čeprav dr. Zdovec – pač zaradi „krščanskih“ trmoglavcev – popušča, češ „tudi Št. Primož ...“

Datum	Kraj	PRIREDTVITVE	Prireditelj
Sobota, 9. 7. 20.00	v telovadnici ljudske šole v Škofičah	Kulturni večer; sod.: MePZ „Danica“, Smrtnikovi fantje, MGVS Schiefeling, Kvartet Rož	SPD „Edinost“
Sobota, 9. 7. 20.30	pred občinskim kopališčem v Železni Kapli	Poletna noč; igrajo „Fantje treh dolin“	SPD „Zarja“
Sobota, 9. 7. 20.30	gostilna Picej-Tečl na Zg. Žamanjah	Tradicionalno kresovanje gostuje Trio iz Kamnika	SPD „Vinko Poljanec“
Sobota, 9. 7. 20.30	v lj. šoli v Žitari vasi	Večer slovenske pesmi in folklorne; nast.: MoPZ Atomske toplice, Mlad. PZ s Prevalj, folkl. skupina in MoPZ „Trta“	SPD „Trta“
Sobota, 9. 7. 20.30	na travniku pred šolo v Bilčovsu	3. rock open air „The Gang Melpot“; vstopnina 100 šil., predp. 80 šil.	SPD „Bilka“
Sobota, 9. 7. 20.30	na Zgornjih Rutah pri Kučniku na Radišah	Felix Mitterer: Munde; igra na prostem	SPD „Radiše“
Sobota, 9. 7. 18.00	v farni cerkvi v Železni Kapli	Dobrodelni koncert sakralnih in klasičnih pesmi; poje mezzopranistka Sabira Hajdarević na orglah in na flavti spremljata Marija in Ada Holcar	ZSZ, FR, fara
Nedelja, 10. 7. 11.30	pri Štubarju na Komlju	Srečanje pri Štubarju na Komelju; ob 11.30 sv. mašanato družabno srečanje	KPD Drava, KM, živin. zadruga, Pliberški časopis
Nedelja, 10. 7. 10.00	v farni cerkvi v Šentiliju	Dobrodelni koncert sakralnih in klasičnih pesmi	ZSZ, fara
Nedelja, 10. 7. 20.00	v farnem domu v Selah	Miroslav Košuta: „Štirje fantje muzikantje“; režija Franci Končan, nastopa mladinska gledališka skupina KPD Sele	KPD Sele
Nedelja, 10. 7. 14.00	v Kulturnem domu na Radišah	Prireditel ob zaključku delovne sezone; sod.: MePZ KUD „Ivan Novak Očka“ iz Tacna (Slovenija)	SPD „Radiše“
Nedelja, 10. 7. 12.00	na Zahomskih planjah pri Petrovi koči	Skupni piknik SPD „Dobrač“ in SPD „Zila“ z muzikanti in kulturnim sporedom	
Nedelja, 10. 7. po maši	v gostilni Loser v Šmihelu	Začetek Bistriških kulturnih dni , Godba na pihala Šmihel	občina Bistrica
Sobota, 16. 7. 20.30	v ljudski šoli	Koncert domačih zborov (Bistriški kult. dnevi)	občina Bistrica
Petek, 22. 7. 20.30	v Bekštanju, pri Magrovem ribniku	Felix Mitterer: Munde – igra na prostem; gostuje igralska skupina z Radiš	SPD „Dobrač“
Petek, 22. 7. 20.00	pri Petzenkönigu	Lutkarji KPD Šmihel (Bistriški kult. dnevi)	občina Bistrica
od 25. do 30. 7.	v Mladinskem centru na Rebrci	Teden mladih umetnikov za otroke od 6. do 12. leta	
Petek, 29. 7. 20.30	ob Breškem jezeru	Zaključek Bistriških kult. dni z jazz koncertom „Glasbeniki“	občina Bistrica
od 1. do 5. 8.	v Mladinskem domu na Rebrci	Kreativni teden za dekleta od 13. leta naprej	
od 14. do 20. avgusta		Počitnice za otroke in starše v kraju Soča v dolini Trente; prijave na referat za družino, Celovec, tel. 0463/511166-76	
od 21. do 27. 8.	Vuzenica	24. koroška likovna kolonija za mlade od 9. do 15. leta	SPZ

NOVICE
IZ

SLOVENIJE

Slovenija se oborožuje

Že dalj časa se govori o živahni slovenski oborožitveni dejavnosti. O tem skoraj več kot v domačem pišejo v tujem tisku. Zvedelo se je, da se Slovenija dogovarja o nakupu izraelskih hitrih nadzvočnih letal, ki imajo baje to prednost, da so zelo okretni, kar ustreza slovenskemu omejenemu zračnemu prostoru. Govori se o nakupu 20 do 30 lovcev prestreznikov. Nadalje namerava slovenska vojska opremiti svojo helikoptersko enoto. Vse kaže, da to namero potrjuje tudi zelo živahna dejavnost obrambnega ministra Jelka Kacina. Prejšnji teden se je mudil v Franciji in si tam ogledal razstavo orožja ter se pogovarjal s francoskim obrambnim mini-

strom Leotardom, v teh dneh je bil gost nemškega obrambnega ministra Rüheja, v kratkem pa bo obiskal še Albanijo in Makedonijo.

V tem smislu pa ima Slovenija težave s še veljavnim embargom na uvoz orožja, ki ga je Varnostni svet Združenih narodov razglasil že pred dvema letoma za vse nekdanje jugoslovanske republike in ga tudi za Slovenijo kljub njeni aktivni diplomatski dejavnosti še ni preklical.

Slovenska javnost doslej o teh glasovih samo govori. Nekateri politiki pa že javno sprašujejo in zahtevajo pojasnila, vendar se zadeve še vedno drži oznaka „strogo zaupno“.

Janša se dopisuje

Odstavljeni slovenski obrambni minister Janez Janša ima še kaj povedati, predvsem pa vedno znova preseneča z neprijetnimi vprašanji slovenskim vodilnim politikom. Takoj po osamosvojitvi pred tremi leti je v svoji knjigi Premiki neprijetno presenetil tedanjega člana slovenskega predsedstva Cirila Zlobca z obtožbo, da je italijanskemu konzulu po telefonu izdal datum slovenske osamosvojitve, nato je vodil dolge polemike s predsednikom Kučanom. Šlo je predvsem za njegove pristojnosti pri vrhovnem poveljevanju vojski, lansko leto je alarmantno odkril in sprožil mari-borsko orožarsko afero in pri tem obljubil, da bodo letele politične glave, po

odstavitvi s položaja obrambnega ministra je začel voditi protikorupcijsko gibanje, ob katerem je pripomogel do krize v slovenski krščanski demokraciji, v zadnjem času pa se krepko spotika ob predsednika slovenske vlade Janeza Drnovška. Poleg dozdevnih političnih napak pri vodenju vlade mu očita tudi poceni nakup državne vile in zahteva od njega pojasnilo.

Janez Janša je sedaj samo predsednik Socialdemokratske stranke Slovenije, ki je pod njegovim vodstvom desnosredinsko usmerjena, raziskave javnega mnjenja pa kažejo, da s svojo politiko pridobiva pri volilcih in s tem ogroža predvsem stranke na slovenski sredinskodesni in desni sceni.

Intenzivno s Hrvaško in Italijo

Slovenska zunanja politika je končno nekaj več pozornosti namenila odnosom z južno in zahodno sosedo. Odnose z Italijo so intenzivirale predvsem nekatere izjave italijanskih desničarskih in neofašističnih politikov, ki so zahtevali revizijo Osimskih sporazumov, vključeno s spremembo meje s Slovenijo, in pa vračanje lastnine po vojni pobeglim Italijanom iz Istre. Slovenija vztraja na veljavnosti prevzetih dogovorov ter Rimskega sporazuma iz leta 1983, v katerem se je Jugoslavija obvezala izplačati odškodnino za nacionalizirano italijansko premoženje, Slovenija pa je ta sporazum prevzela. Ob nasprotnih slovenskih zahtevah se ponovno postavlja vprašanje italijanske odškodnine žrtvam fašizma v letih od 1920 do 1941 in v času druge svetovne vojne.

Napetost je nekoliko zgladila izjava italijanskega zunanjega ministra Marti-

na na zasedanju parlamentarne konference KEVS na Dunaju pred dvema dnevnoma, ko je zavrnil zahteve italijanskih krogov, dejal, da Italija zavrača fašistično politiko, napovedal prijateljsko sodelovanje s Slovenijo in skorajšnji obisk v Ljubljani.

Težje gre Sloveniji v odnosih s Hrvaško. Nerešena vprašanja jedrske elektrarne v Krškem, vlog hrvaških varčevalcev v zagrebški podružnici Ljubljanske banke, slovenskega premoženja na Hrvaškem, meje v Piranskem zalivu se skoraj ne premaknejo z mrtve točke. Slovenija pripravlja reševanje vseh spornih vprašanj v t. im. paketu, kar pomeni, da je pripravljena pri določenih vprašanjih popustiti, da bi pri drugih pridobila. Najtežje pa bo seveda dogovarjanje o meji, o kateri imata obe državi diametralno nasprotni stališči.

J.R.

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE

18.10-19.00

Četrtek, 7. 7. Rož – Podjuna – Zilja

Petek, 8. 7. Kulturna obzorja

Sobota, 9. 7. Od pesmi do pesmi – od srca do srca

Nedelja, 10. 7.

06.30–07.00 Dobro jutro na Koroškem – Duhovna misel

18.10–19.00 Dogodki in odmevi

Ponedeljek, 11. 7. Dvojezično šolstvo v Celovcu: Vzrok za veselje imajo na obeh šolah

Torek, 12. 7. Partnerski magazin.

Sreda, 13. 7. Društva se predstavljajo

Večerna 21.05–22.00 Narodnozabavna glasba

SLOVENSKI VESTNIK

Uredništvo/Redaktion:
Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/
Klagenfurt, Avstrija, telefon
0463/514300-30, 33, 34 in 40,
telefaks 0463/51430071.

Usmerjenost lista/Blattlinie:
seštevek mnenj izdajatelja in uredni-
kov s posebnim poudarkom na
narodnopolitičnem interesu.

Uredniki/Redakteure:
Jože Rovšek, Sonja Wakounig,
Franc Wakounig

Izdajatelj in založnik/
Herausgeber und Verleger:
Zveza slovenskih organizacij na
Koroškem

Tisk/Druck:
Založniška in tiskarska družba z o.j.
Drava, Tarviser Straže 16,
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija,
telefon 0463/50566,
telefaks 0463/51430071.

Dober dan, Koroška

Nedelja, 10. 7. 1994, ORF 2, 13.00!
Ponedeljek, 11. 7. 1994, TV SLO 1, 17.20

Predvidoma s temile prispevki

- Ob 800-letnici Vogrč: obširna monografija o drubenem in družabnem življenju
- Živ-žav ob 5-letnici šole in 100-letnici poslopja: Mohorjeva praznuje dva jubileja
- Konec je šolskega vsakdana: za otroke se začne čas zasluženega oddiha
- S staro paro po novih tirih: železnica prijateljstva od Bač do Mostu na Soči
- Gibi in kretje namesto besed: eksperiment z Januševim „Metuljem“
- 98. Rock ob meji: zabučale so gore in stresel se je Mohorjev vrt ...

Posojilnica-Bank Podjuna v l. 1993 Večji promet v Velikovcu in Sinči vasi

Zadružniki iz Dobrle vasi in okolice, ki so se zbrali v četrtki, dne 30. 6. 1994, v kulturnem domu v Dobrli vasi na rednem občnem zboru Posojilnice-Bank Podjuna, so potrdili letni računski zaključek za poslovno leto 1993 in dali soglasno razrešnico upravnemu ter nadzornemu odboru. Predsednika upravnega in nadzornega odbora, Martin Wastl in Jože Golavčnik, sta v svojih poročilih posebno poudarila uspešnost posojilnice pri dodeljevanju novih kreditov ter novo moderno ureditev poslovalnice v Škocijanah. Bilančna vsota se je dvignila z 251 milijonov v letu 1992 na 281 milijonov v letu 1993, pri čemer so se najbolj povečale hranilne vloge z 220 na 241 milijonov šilingov.

Poslovođji Joško Plesnik in Johann Karner sta podala poročilo o stanju ter o razvoju v tekočem poslovnem letu. Tudi v letu 1994 se nadaljuje pozitivni trend, ker hranilne vloge in krediti še naprej naraščajo. Pri vsem pozitivnem razvoju naj-

bolj izstopata poslovalnici v Velikovcu in Sinči vasi, ki beležita večje prirastke kot ostale filiale Posojilnice-Bank Podjuna. Zato je bila po njihovem mnenju obnovitev podružnice v Sinči vasi upravičena in je potrebno tudi nekaj napraviti, da bo poslovalnica posojilnice v Velikovcu za stranke lažje dostopna. Poslovanje poslovalnice v Velikovcu je bilo v zadnjem času tudi ovirano zaradi gradnje na cestah, preko katerih se lahko pride oziroma pripelje do nje.

Poudarjeno je bilo tudi podpiranje raznih kulturnih dejavnosti s strani podjunske posojilnice. Zelo pozorni pa so bili tudi pri izobraževanju sodelavcev.

Ker ima ta posojilnica v centru Podjune in blizu središča turističnega dogajanja še vse možnosti za razvoj, bo potrebna še večja angažiranost odbornikov in sodelavcev v tem smislu. Pripravljenost za to obstaja.

Likovna kolonija v Vuzenici

Slovenska prosvetna zveza tudi letos skupaj z Zvezo kulturnih organizacij Slovenije prireja **likovno kolonijo**, ki bo od

**21. do 28. avgusta 1994 v Vuzenici
za otroke od 10. do 15. leta.**

Ves teden bodo otroci ustvarjali skupaj s priznanimi umetniki, vključena pa so tudi družabna srečanja in ekskurzije. Prijave sprejema Slovenska prosvetna zveza, 9020 Celovec, Tarviserstr. 16, tel. 0463/514300-13, 21, 22.

Slovenski vestnik čestita!

Gospo **Mariji Mlečnik** s Kotta v Selah za 85. rojstni dan;
gospo **Hermi Singer** iz Loča ob Baškem jezeru za rojstni dan;

gospo **Amaliji Schlieser** iz Celovca za 82. rojstni dan;
gospo **Ciriliju Furjan** z Obirskoga za 70. rojstni dan;
za osebne praznike članom Društva upokojencev Pliberk: **Ciriliju Rudolfu** z Bi-

strice, **Janezu Kaiserju** iz Rinkol, **Aleksu Kosu** iz Borovij ter **Fricu Jerneju** iz Šmihela;

gospodu župniku duhovnem svetniku **Ludviku Janku** z Radiš ob 65. letnici posvetitve v duhovnika;

Pedagoški inštitut, Inštitut za šolsko in socialno pedagoško celovško univerze in Mreža za interkulturalni razvoj
prirejajo intenzivni seminar za dvojezične učitelje

Dvojezično alfabiziranje Nova spoznanja in novi metodični pristopi

v kulturnem domu SPD Borovlje pri Cingelcu na Trati, v petek, 8. 7. '94, od 18. do 20. ure in v soboto, 9. 7. '94, od 9. do 12. in od 14. do 18. ure

Galerija Rožek

V Galeriji Šikoronja v Rožeku razstavljata dva koroška umetnika, Uwe Bressnik in Pepi Maier, ki pa razstavljata v sklopu potujoče razstave tudi po drugih krajih. Razstavo je odprl referent za kulturo in šport dežele Koroške Michael Ausserwinkler, ki si je zaželel, da bi „še veliko prostorov napolnili z umetnostjo“. Poudaril je tudi pomen rožeške galerije, ki veliko prispeva k pretoku umetniških stvaritev v tem prostoru.

PISMO BRALCA

Kako je mogoč tak nesporazum?

Res sém se v torek, 28. junija, udeležil tiskovne konference v Globasnici o Evropski skupnosti in položaju malih narodov in narodnih manjšin. Res je tudi, da sem se dvakrat bolj mimogrede ogasil. Potem ko je podpredsednik državne zbornice odločno rekel, da se Slovenija zavzema za tako imenovani stalni manjšinski mandat v avstrijskem parlamentu, oziroma v deželnem zboru; in kó je eden od predstavnikov tiska vprašal, ali bo o tem sklepal slovenski parlament in kako bo uveljavljal svojo odločitev, sem se oglašil. Ker sem govoril na pamet, ne morem seveda dokazati, kaj sem govoril, razen če ni morda magnetograma, saj smo govorili v nekakšne mikrofone. Hotel sem reči tole in zagotovo sem približno tudi rekel tole: „Slovenska narodna skupnost tako v Italiji kot v Avstriji ni enotna, ampak politično raznolika, kar je kajpada povsem legitimno. Prejšnja jugoslovanska in tudi slovenska politika je povzročila, da je zdaj en del manjšinskih političnih struktur tudi bolj izpostavljen kritiki kot prej. Vsi pa vemo tudi, da nekateri politični subjekti med manjšino niso za tak stalni manjšinski mandat, zato ne moremo mi sklepati namesto njih. O tej stvari mora narodna skupnost najprej sama doseči konsenz, šele potem lahko mi zunaj kaj odločamo in zahtevamo saj je ustavna ureditev manjšinskega vprašanja suverena pravice vsake države. Evropska skupnost lahko le poenoti standarde in kriterije...“

Kako sem za te svoje misli postavljaj besede in kako je poslušal novinar Slovenskega vestnika, pa mi je zares nerazumljivo. V tem cenjenem časniku namreč berem: „Zastopnik Jadranske Šturm Kocjan, predsednice zunanepolitične parlamentarne komisije (J. Š. Kocjan seveda ni predsednica te komisije, ki jo vodi Zoran Thaler. Op. T. P.), poslanec Tone Partljič je vse Koroške Slovence, ki niso podprli tako imenovanega temeljnega glasovanja preteklo jesen, podcenjujoče imenoval „tisti slovenski subjekti“ in zelo grobo zahteval poenotenje organizacijskih struktur manjšine... Ni

pa povedal, kako naj bi to uspelo brez dialoga, brez travm in vzdušja odkrivanja drugače mislečih, torej bistvenega dela narodne skupnosti.“ (Slovenski vestnik, 30. junija 1994). Kako je mogoč tak nesporazum? Čeravno ne vem več, ali sem točno tako, kot sem zapisal zgoraj, res tudi postavljaj svoje besede, vem zagotovo, da sploh nisem imel v mislih, kaj šele, da bi omenjal temeljno glasovanje preteklo jesen. Zagotovo nisem še nikoli govoril podcenjujoče o nobeni „organizacijski strukturi manjšine“, tudi v Globasnici ne. In še zlasti tam ne. Politični subjekt manjšine pri nas pač uporabljamo, prvič slišim, da bi bilo to žaljivo. Kot pisatelj, a tudi kot poslanec seveda vem, da sploh ni mogoče (in tudi nima nihče pravice) grobo zahtevati poenotenja, četudi marsikdo misli, da bi morda malo poenotenja ne škodilo... Prav to sem hotel reči, da nihče od zunaj, po mojem mnenju niti parlament matične države tega ne more zahtevati, dokler je „bistveni del narodne skupnosti“ proti. Zanimivo, da sta me po tiskovni konferenci vsaj dva udeleženca (eden slovenski, drugi avstrijski) vprašala, zakaj sem proti stalnemu manjšinskemu mandatu. Rekel sem, da seveda nisem proti, da tudi ni usodno, kaj si mislim, da pa seveda ne morem mimo tega, da je en del narodne skupnosti proti... To je stvar koroških Slovencev in Avstrije in najti morajo način izvolitve ali dogovora, ki ne bo škodil narodni skupnosti kot celoti...

Kakor še sprašujem, kako za vraga sem postavljaj besede, da je lahko nekdo tako razumel in zapisal, tako se pa tudi sprašujem, kaj je bilo s poslušanjem novinarja. Kakšen občutek ogroženosti in jeze ga preveva, da sliši v prijateljskem nastopu do „drugače mislečih“ to, kar je pač mislil, da je slišal. Očitno je „vnaprej“ vedel, kako bom govoril in nekatere besede razumel, kakor jih je pač. Zares nenavadno in čudno. Kam pa naj vtaknem očitke o podcenjevanju, grobosti, grdih zahtevah po poenotenju itd., pa sploh ne vem...
Tone Partljič

Iz ženskega vidika

Kako preživljamo prosti čas?

piše Štefka Vavti

Počitnice so pred vrati. Tudi vas pri tem prevzemajo ambivalentni občutki? Kaj bomo nudile našim otrokom, da bodo čimbolj zadovoljni in srečni in da bomo tako zadovoljne in srečne tudi me?

Kaj je hujšega od tako imenovane „pasje vročine“ in (zaradi tega razumljivo) sitnih otrok prav takrat, ko smo tudi same razdražljive in apatične, ker se od jutra do večera pri vseh naših opravkih le potimo?

In kaj je z našimi počitnicami? Imamo matere sploh „pravico“ do njih pravico, da si vzamemo čas zase in za naše potrebe, naše večje ali manjše želje?

Nekaj dni miru! – katera izmed nas še ni takole vzdihnila v počitniških mesecih? Prepričana sem, da je vsaka že kdaj zasanjala o „ljubem miru“, ko nas nihče ne moti pri naših opravkih.

Dejstvo je, da je mnogo žensk v naši družbi preobremenjenih zaradi poklica, otrok in gospodinjstva. Ker nam med tednom primanjkuje časa, nas čaka delo v gospodinjstvu tudi v tako imenovanem prostem času, ob sobotah in nedeljah. Saj veste, o čem govorim! Pranje, likanje, pospravljanje stanovanja in nakupi ...

Veste, kaj ženske v svojem prostem času najraje delajo? Povpraševanje nekoga nemškega raziskovalnega inštituta, ki preverja naše zadržanje v počitniškem času, je pokazalo, da ženske v svojem prostem času najraje berejo časopise in revije. Sledita pa lenarjenje doma in spanje. Na četrtem mestu pa je že igranje z otroci.

Ženske menda kar rade „obračajo hrbet“ tako imenovanemu počitniškemu stresu. Medtem ko so še pred nekaj leti za svoj počitniški čas načrtovale kar preveč aktivnosti, je zdaj vse bolj priljubljeno lenarjenje. In tako je prav, vedo povedati psihologi: v počitniškem času se odpočijmo in – pozor mamice! – kdaj pa kdaj poskrbimo za vikend „brez otrok“!

V tem smislu si torej zaželimo lepe, vesele in brezskrbne počitnice. Prav posebno še vsem materam.

Umetnika ob svoji razstavi z namestnikom dež. glavarja dr. Ausserwinklerjem

Svetovno nogometno prvenstvo 1994

Nekaj več kot polovico prvenstva je že za nami in v prvih tekmah nismo doživeli večjih presenečenj. V glavnem so se v osmino finala uvrstila moštva, s katerimi so poznavalci nogometa računali. Edino Kolumbija, ki so jo nekateri smatrali za skrivnega favorita, se je morala predčasno posloviti od svetovnega prvenstva. Nekoliko razočaral je tudi Kamerun.

Medtem pa se je tudi v ZDA zanimanje za nogomet že precej povečalo, srečanja si je ogledalo več ljudi kot so pričakovali.

V osmini finala (16 moštev) se igra na izpad. Moštvo, ki izgubi, izpade iz tekmovanja. Pri neodločenem rezultatu po 90 minutah je podaljšek 2 krat 15 minut. Če tudi tu ostane rezultat neodlo-

čen, pade odločitev o zmagovalcu s steljanjem enajstmetrovk.

V osmini finala so favorizirana moštva v glavnem uspela in dosegla četrtfinale (8 moštev). Nemčija, Španija, Švedska, brez večjih težav, Romunija je premagala Argentino, Nizozemsko Irsko, v dramatični zadnjih tekmah pa sta v podaljških Italija in Bolgarija premagali Nigerijo in Mehiko.

Po tridnevem odmoru se bo začel dramatičen četrtfinale.

Uboj kolumbijskega igralca

Neverjetno, a res! Kolumbijec Andres Escobar je moral umreti, ker je v tekmi proti ZDA dal avtogol. S tem je omogočil zmago ZDA, za Kolumbijo pa je to že pomenilo izpad iz prvenstva. Prijeli so tudi že oba strelca, ki sta priznala, da sta streljala v Escobarja.

Na Peci

Kdor zadnje čase stoka zaradi hude vročine, naj bi bil šel zadnjo nedeljo s Kapelčani na Peco. Med pohodniki sta bili tudi Mimi in Malka, ki ju je vrh Pece zvabil prvič po več ko 60 letih. Planinci so se seveda precej znojili že na dopoldanskem vzponu – zato pa je bil čas na vrhu za hlajenje in počivanje. Za „nagrado“ so bili le redki sončni žarki, razgled samo do najbližjih sosednjih vrhov, iz Podjune pa je pihala celo hladna in gosta megla – tako smo se greli le s tem, kar smo imeli v nahrbtnikih. V celoti idealen dan za hribolazenje. **M.T.**

Kapelški planinci na vrhu Pece

Kaj je novega pri SAK?

Kako bo moštvo dokončno izgledalo v novi sezoni, še ni jasno, govori in piše se marsikaj, v glavnem pa bo odločeno

Piše Eda Velik

v prestopnem roku, ki traja še do 15. julija.

Znano pa je že, da se nam bo SAK v novi sezoni v novi 3. zvezni ligi – sredina predstavil z novo oznako. Da ne bo zamenjave s salzburškim AK, se SAK odslej imenuje

Slovenski AK/Posojilnica.

Poleg WAC in VSV igrajo v tej skupini še LUV Graz, Voitsberg, Donau Linz, Traun in Marchtrenk.

V prvih dveh kolih igra SAK doma proti Donau Linz (7. 8.) in proti LUV Graz (14. 8.). 24./25. septembra bo prvi krog tekmovanja (7 tekem) zaključen, nato bodo igrali v obratnem vrstnem redu. To pomeni, da mora SAK 2. oktobra v Linz.

Kolesarska dirka po Koroški

V soboto se je končala kolesarska dirka po Koroški. 150 kolesarjev v 26 ekipah iz 14 držav je v petih etapah prevozilo 735 km. V končni uvrstitvi je zmagal Nemeč Dirk Müller pred Slovencema Mirom Miškulinom in Borutom Rovščkom. Slovenija je zasedla tudi v končni uvrstitvi med ekipami prvo mesto. Peter Wrolich iz Loč je predvsem presenetil v najtežji gorski etapi preko Nock-

alm, kjer je zasedel v Radentheinu izvrstno 4. mesto. V prvi etapi je bil osmi, v zadnji etapi pa odlični šesti, saj je podlegel le v sprintu. V drugi etapi se je poškodoval na spustu s Kreuzbergsattla.

Slab rezultat je dosegel le na Djekšah, ko je njegova ekipa stavila vse na Albina Kerna, ki pa končno tudi ni uspel. V končni uvrstitvi je zasedel 30. mesto.

Nemški igralec moral domov

Stefan Effenberg je drago plačal neprimerno gesto (proti tribuni, na kateri so bili gledalci iz Nemčije, se je dvakrat zelo zgovorno obrnil in pokazal iztegnjen sredinec) proti publiku. Vodstvo nemške zveze ga je takoj poslalo domov in ga za vselej izključilo iz reprezentance.

Konec velike kariere

Diego Maradona, argentinski nogometaš, je vzel mešanico petih prepovedanih poživil, kar je dokazala doping-kontrola po tekmi proti Nigeriji.

Med odmorom vsake tekme izžrebajo dva igralca vsakega moštva in deset minut pred koncem tekme imena izžrebanih sporočijo reprezentančnim zdravnikom. Oba igralca morata po tekmi pod nadzorom člana zdravstvene službe FIFA

oddati vzorec urina, ki ga pregledajo v laboratoriju v Los Angelesu.

Po ugotovitvi nedovoljenih poživil so Maradono izključili iz prvenstva. S tem je končana nogometna kariera genialnega nogometaša, ki je sodeloval na štirih svetovnih prvenstvih in je s svojimi nogometnimi mojstrovini navduševal milijone gledalcev po vsem svetu.

Diego Maradona

ZA NAŠE PLANINCE

Na Rožco in Kranjsko sedlo

Spet je napočil čas dopustov in izletov, ko se planinci podajamo v planine uživati njihove čare in posebnosti. Tudi letos nam bo Lubo Urbas, znan planinec in dolgoletni predsednik Slovenskega planinskega društva Celovec predstavil in opisal poti na gorske vrhove, ki vabijo, da jih obiščemo. Tokrat se bomo povzpeli na planino Rožco (Roschitz) in na Kranjsko sedlo (Roschitzta Satel), imenovano tudi Sedlo Rožca (1594 m).

Na planini Rožci, ogromnem kotlu, ki ga na zahodu oklepajo Petelin (Hahnkogel) s severozahodno steno, na jugu Kranjsko sedlo (1594 m) in Hruški vrh (Rosenkogel – 1777 m), na zahodu Velika Baba (Frauenkogel – 1892 m) in severovzhodno od nje Mala Baba (1754 m), je v zadnjih letih prišlo do velikih sprememb. Pred leti so namreč na planino zgradili vozno cesto, pred kratkim pa še nov hlev. To oboje je mnogo prispevalo, da je Rožca danes še bolj privlačna. Nekdanja gonja živine na planino preko strmega Strmca je pre-

teklost, sedaj jo gor pripeljejo s traktorji. Poleg tega pa ima sedaj živina ob neurjih varno zatočišče v novem hlevu, česar prej ni bilo. Skratka, Rožca doživlja nove čase. Pastirska postojanka Koča na Rožci (Roschitzta Hütte – 1410 m), ki že leta nima pastirja, pa danes bolj služi zimskemu sportu, ker Rožca je veličasten visokogorski smučarski svet.

Na Rožco pridemo skozi dolino Perendol. (Bärental). Iz Področce se bomo podali proti njej po asfaltni cesti pod železniško progno v smeri Karavank do sklepa dolin Zagra-

čence (Gratschenitzen) in Perendola. Malo pred železniškim predorom zavijemo levo na gozdno cesto preko mostu potoka Gračence, ki nas mimo male centrale, ki jo žene potok Rožca, pripelje v dolino Perendol. Že kar na začetku doline nas prijetno preseneti romantična soteska Fužinska Švica (staro ime za Področce je Fužina), nato pa se dolina razširi in kmalu smo pri mali koči Bärenhütte. Takoj za njo se levo odcepi cesta na planino Kladje. Mi pa od tam po novi gozdni cesti nadaljujemo do zatrepja (konec doline), kjer prečkamo potok Rožco, ki priteče izpod strmin Petelina. Tu se cesta ostro obrne proti severozahodu in v serpentinah premaga strmo vzhodno pobočje Male Babe. Še malo naprej proti jugu in že smo na planini Rožci pri novem hlevu, kjer se cesta konča.

Druga možnost za vzpon na planino pa je po „bližnjici“ preko Strmca (preko tega so včasih gonili živino). Približno 30 metrov po prečenju potoka

Rožca se od nove gozdne ceste na levo odcepi steza, ki se v okljukih strmo vije skozi bukov gozd. To strmino imenujemo Strmec. Ko se strmina nekoliko poleže, nas steza vodi visoko nad potokom, ki smo ga prej prečkali.

Nato nadaljujemo mimo Šavlijeve kočice do od hudournikov izpranega globokega grabna Brivanta, ki ga prečkamo. Še malo strmo navzgor skozi gozd in že smo na planini pri Koči na Rožci. Kot že omenjeno, je ta pot krajša, vendar precej bolj strma kot prej opisana daljša, ki pa je bolj udobna in tudi bolj razgledna in zanimiva. Ko pa smo že na planini Rožci, je pa že skoraj obvezno, da se podamo še na bližnje Kranjsko sedlo, od koder je lep pogled na Julijce s Triglavom in na petelinovo severovzhodno ostenje, kjer je zaradi trgiranja planik izgubilo življenje že precej planincev (kršljiva stena). Značaj ture: lahka. Čas: iz Področce po cesti na Rožco 3 ure. Iz Področce preko Strmca

do kočice 2 uri in pol. Od kočice na Kranjsko sedlo pol ure. **L.U.**

Slovensko planinsko društvo
Celovec in
Slovensko prosvetno društvo
Jepa Baško jezero

vabita na izlet na

Säuleck

(3085 m)

odhod oz. zbirališče:
16. 7. '94 ob 12. uri
pri Pušniku v Ločah

Peljali se bomo z osebnimi avtomobili v Mallnitz. Po pešpoti po dolini Dösen na kočico A. v. Schmit (2272 m). Tam prenočitev. V nedeljo 17. 7. se vzpnemo na Säuleck (3085 m – zelo lahek tritisočak).

Stroški za prenočitev in za jtrk približno 200 šil.

Prijave do 13. 7.
tel.: 04254/4329 (Lesjak)
ali 04254/2995 (Wrolich)